

[Ministeren for Sundhedsvæsen.]

Jeg skal derfor tillade mig at anbefale det høje Ting at stemme for det af mig stillede Ændringsforslag.

Angaaende Frugtplantagen ved Sindsygehospitalet ved Nykøbing skal jeg fremsætte et Par Bemærkninger overfor det ærede Medlem Hr. Ibsen. Det ærede Medlem havde lagt Mærke til, at der i Gartnerens Skrivelse var anket over, at han maatte købe Frugtkasserne af Fængslerne og betale dem med forholdsvis høje Priser. Den Anke har jeg ikke hørt om, før jeg saa den i den Skrivelse, der blev sendt til Finansudvalget. Den eventuelle Fejl her ligger paa Hospitalets Side, for man har den Aftale med Fængselsvæsenet, at de paagældende skal købe af Fængselsvæsenet de Varer, de kan faa der, for saa vidt Prisen ikke er højere end det, de maa afgive i det private Erhverv. Det ærede Medlem maa derfor ikke rette denne Anke mod mig; det er en Fejl, der er begaaet fra Hospitalets Side.

Saa omtalte det ærede Medlem en Klage over, at Gartneren ikke kunde faa den Kalk og Gødning til Haven, som han ønskede. Jeg skal dertil sige, at i den Tid, jeg har været Minister, er der aldrig nægtet Gartneren den Kalk og Gødning, han behøvede. Jeg har faaet oplyst, at der en Gang i 1922 blev afslaaet en Anmodning om et Beløb paa 8 000 Kr. til Kalk til Haven. Dette Afslag skete paa Grundlag af Udtalelser af Statskonsulent K. Hansen, der undersøgte Plantagen og afgav den Erklæring, at Haven paa det daværende Tidspunkt ikke trængte til Kalk. Det forekommer mig, at den Minister, der har afslaaet denne Anmodning, har været i sin fulde Ret, idet han har henvendt sig til den Sagskundskab, han maatte støtte sig til med Hensyn til Sindsygehospitalets Havebrug.

Det ærede Medlem Hr. Dahlgaard og ligeledes det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen mente, at jeg havde gjort denne Gartner paa Sindsygehospitalet Uret. Det vil jeg afgjort og kategorisk benægte. Ved den Udtalelse, jeg fremkom med her i dette høje Ting ved Finanslovsforlagets første Behandling, udtalte jeg mig ubetinget anerkendende om Gartnerens Dygtighed, men mine Udtalelser her i Tinget er blevet refereret i nogle Blade, og Gartneren har sikkert deraf faaet den Opfattelse, at jeg har ønsket at angribe ham, hvad jeg aldrig har. Gartneren har derfor søgt mig personlig, og jeg forklarede ham Situationen, at jeg fuldt ud anerkendte det Arbejde, han har udført, medens jeg paa den anden Side mente, at det vilde være noget dristigt at

overføre Erfaringerne fra denne Frugtplantage til det private Erhverv, og navnlig til de smaa Landbrugere, hvem det anbefalede at indføre Frugtdyrkning i større Stil. Det samme har jeg skrevet til Gartneren i et Brev, som er til Disposition for dem, der ønsker at se det.

Det, mine Udtalelser ved Finanslovsforlagets første Behandling gik ud paa, var netop, at Forholdene ved Nykøbing Sindsygeanstalt laa *saaledes* som nævnt, men ganske *anderledes* i det private Erhverv, at det vilde være saare farligt for mindre Landbrugere at begynde paa Frugtavl i stor Stil, og at de formentlig i Løbet af faa Aar vilde gaa fallit, hvis de gik ind i et Foretagende af lignende Art. Dette ønsker jeg at holde fast ved.

Af denne Frugtplantages Kapitalregnskab ser man, at den det første Aar i Anlæg har kostet 47 000 Kr. Lad os nu antage, at en mindre Landbruger ejede et lignende Beløb, saa var han endda ikke hjulpet, thi naar man gennemgaar Kapitalregnskaberne for de følgende Aar, viser det sig, at der for Aaret 1924—25, tror jeg, det var, eller 1925—26 — jeg husker det ikke saa nøje — var bundet i denne Plantage en Kapital paa 109 000 Kr., altsaa foruden Anlægskapitalen var bundet over 60 000 Kr., som han skulde have raadet over i de forløbne Aar.

Jeg tør roligt gentage, at det for største Parten af mindre Landbrugere uvægerligt vilde betyde, at de maatte standse og sandsynligvis gaa fallit, længe før de naaede de Aar, hvor Frugtplantagen begynder at give det gode Udbytte. Mine Udtalelser om Gartner Hansen kan ikke og bør ikke opfattes som nedsettende eller krænkende for ham. Jeg har til ham selv personlig og ligeledes i dette høje Ting netop udtalt mig anerkendende om hans Dygtighed, men jeg staar fast ved, at Erfaringerne fra Nykøbing-Anstalten ikke uden videre kan overføres paa det private Erhverv, selv om man regner de sidste gunstige Aar med.

Til Slut skal jeg takke det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt for hans sagkyndige Udtalelser, som jeg mener virker godt i denne Sag, hvor det ærede Medlem jo staar med den ubetingede Fordel paa sin Side, idet han har Sagskundskab.

Ibsen: Jeg forstod den højtærede Ministers Bemærkning til mig med Hensyn til Frugtkasserne saaledes, at man ikke var pligtig til at købe dem paa Fængslerne, og jeg forstod det saaledes, at det samme gjaldt Haveværktøjet. — Man kan altsaa